

Temat: **O częściach mowy, które nie zmieniają swoich form.**

Kochani Uczniowie!

Dzisiaj poznamy dwie nieodmienne części mowy: **wykrzyknik i partykułę**. **Na razie niczego nie piszecie w zeszytach, tylko uważnie czytacie !!!**

W języku polskim wyróżniamy dziesięć części mowy – pięć odmiennych i pięć nieodmiennych (Pamiętacie nasze odrysowane w zeszytach dłonie- lewą i prawą? Na każdym palcu pisaliśmy wtedy jedną cz. mowy). Spośród nieodmiennych najmniej uwagi poświęcamy partykułom i wykrzyknikom. Czy zastanawialiście się, do czego w ogóle służą?

Zapewniamy Was, że wykrzyknik i partykuła są bardzo efektowne. Wyrażają przede wszystkim nasze emocje.

Wykrzyknik

Wyrazy nieodmienne, które wyrażają stan uczuciowy mówiącego i służą do wzywania kogoś, to wykrzykniki. Dzięki nim zaznaczamy w mowie radość, podziw, niezadowolenie, złość czy nawet wstręt, odrazę: **ach!, och!, ha!, luu!, hura!, fuj!, fe!, eh!, aj!, ojoj!, mnia m.**

Dzięki wykrzyknikom możemy nawiązać kontakt i przywitać się z drugą osobą, np. **hej!, halo!, siema!, ahoj!, ej!** Możemy też pisemnie oddać jakiś dźwięk, np. **bęc!, trach!, lups!, puk!, kukuryku!, człap-człap!**

Partykuła

Funkcją tej nieodmiennej i niesamodzielnej części mowy jest wzmocnienie, uwydatnienie jakiegoś wyrazu lub modyfikowanie wypowiedzi. W praktyce szkolnej wymienia się partykuły takie jak **li, czy, no, że, niech, by, nie**. Ale co z nimi zrobić? Jak ich używać?

Partykuły mogą przeczyć, np. *nie*, przypuszczać, np. *by, chyba*, rozkazywać, np. *niech*, pytać, np. *czy, li*, potwierdzać, np. *tak*, życzyć, np. *oby* oraz wzmacniać wypowiedź, np. *no, że*.

Partykuły sprawiają, że nasze wypowiedzi wywierają większe wrażenie na odbiorcy. Posłużmy się przykładem. Dzieci zajęte zabawą na podwórku raczej nie zareagują na zawołanie *Chodź!*. Jeśli zniecierpliwiona mama krzyknie po raz drugi, używając partykuł: *No chodźże wreszcie!*, ma większą szansę na to, że dziecko zareaguje.

Teraz zapisz w zeszycie temat i poniższą notatkę.

Wykrzyknik- to nieodmienna część mowy, która służy do wyrażania uczuć (ach!, och!, hura!), wołania kogoś (halo!, hej!) lub naśladowania dźwięków (bęc!, trach!).

Partykuła- to nieodmienna i samodzielna część mowy, która może wzmacniać lub zmienić wypowiedź, wyraz (*li, czy, no, że, niech, by, nie*).

Niektóra partykuły zapisujemy **łącznie**, np. *powiedzże, idźże*, a niektóre **oddzielnie**, np. *czy idziesz, chyba pójdę, niech idzie*. (koniec notatki)

Jako zadanie domowe odpowiedzcie na pytanie (w zeszycie): Które wykrzykniki i partykuły są przez Was najczęściej używane?

Możecie się też sprawdzić w zadaniu online na stronie pisupisu.pl

<http://pisupisu.pl/klasa6/partykula-i-wykrzyknik>